

[2].

Контроль за якістю аудиторських послуг повинен здійснюватися безпосередньо як самим суб'єктом аудиторської діяльності в Україні (через розробку системи внутрішніх стандартів), так і зовнішніми суб'єктами контролю – Аудиторською палатою України. На сьогодні Аудиторська палата України здійснює контроль якості винятково завдань з надання впевненості, залишаючи поза увагою інші аудиторські послуги.

Недоліками системи контролю за аудиторськими послугами є:

- відсутність жорсткої системи контролю якості послуг Аудиторською палатою України;
- відсутність чіткої методики формування системи контролю якості, розробленої Аудиторською палатою України, що може призводити до значного суб'єктивізму контролерів з якості.

У зв'язку з вищевикладеним можна зробити висновок, що з метою забезпечення інтересів зовнішніх користувачів фінансової звітності в Україні, необхідно створити:

- дієву систему контролю якості аудиту та аудиторських послуг на двох рівнях: внутрішньому та зовнішньому;
- єдину методичку формування системи якості аудиторських послуг.

Список літератури

1. Закон України "Про аудиторську діяльність" № 140-V від 14. 09. 2006 р. (із змінами та доповненнями).
2. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. Видання 2012 р. / Пер. з англ. мови О. В. Селезньов, О. Л. Ольховікова, О. В. Гук, Т. Ц. Шарашидзе, Л. Й. Юрківська, С. О. Куликов. – К.: ТОВ "ІАМЦ АУ "СТАСУС", 2012. – 1281 с.

Світлана РОМАНІВ

кандидат економічних наук, доцент

Тернопільський національний економічний університет

Мар'яна ТКАЧ

Тернопільський національний економічний університет

СУЧАСНІ КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ АУДИТУ В УКРАЇНІ

Сучасний стан аудиту в Україні підтверджує, що він відбувся як професійна інтелектуальна діяльність у сфері господарювання. Проте розвиток аудиторської діяльності на практиці гальмується низкою невирішених питань, основними з яких є невизначеність і суттєві суперечки щодо вітчизняної концепції аудиту. Тому розробка та обґрунтування концептуальних засад вітчизняного аудиту залишається

актуальною та об'єктивно необхідною.

На нашу думку, при визначенні концепції аудиту необхідно враховувати не тільки проблемні питання стосовно його розвитку, але й методологічні аспекти, які забезпечують розуміння і систематичне висвітлення процесу аудиту. Під концепцією аудиту будемо розуміти певний спосіб розуміння явищ, який дозволить представити аудит як цілісну систему в комплексній характеристиці та логічному взаємозв'язку її елементів. Основне призначення концепції аудиту полягає у визначенні вихідних теоретичних постулатів і принципів, на підставі яких стандартизується аудит через систему стандартів, особливостей функціонування та методології аудиторського процесу.

Зауважимо, що у світі внаслідок історичного розвитку сформувалися такі теоретичні концепції аудиту, як: концепції, що визначають головну мету і роль аудиту в економіці і суспільстві загалом; концепції, які визначають аспекти еволюції становлення і розвитку аудиту; концепції, які забезпечують засади формування стандартів практичного аудиту.

На основі вищезазначених концепцій аудиту у зарубіжних країнах створилися різні теорії стосовно груп зацікавлених осіб, а саме: 1) теорія підтвердження платоспроможності клієнта; 2) теорія модератора (аудитор – це посередник між сторонами, які висувають певні вимоги); 3) теорія агентів (акціонери – це агенти, які призначають директора фірми, а він відповідно наймає аудитора для складання звіту перед акціонерами); 4) «поліційна теорія» (роль аудитора полягає у перевірці фактичного існування і точності відтворення подій); 5) квазікритична теорія (на основі аудиторських доказів і сформульованої думки про об'єкт аудиту аудитор надає аудиторський висновок із урахуванням усіх обставин).

На рис. 1 нами наведено ключові аспекти (елементи) логічної моделі концепції розвитку аудиту, кожен з яких має свої характерні ознаки і сутнісну структуру.

Надалі доцільно детальніше охарактеризувати окремі елементи концепції розвитку аудиту.

У наш час залишається невирішеним питання щодо статусу аудиту як форми наукового знання. Аудит сприймається по-різному: як прикладна наука, предметна діяльність, наукова дисципліна і т. д., що не дозволяє чітко визначити його предмет і об'єкти. Необхідно однозначно встановити, що ж лежить в основі аудиту: свій специфічний предмет дослідження чи найважливіша теоретико-прикладна проблема. Крім того, широко культивуються науковцями такі трактування предмета дослідження аудиту, як: фінансово-господарська діяльність, фінансова звітність, факти господарської діяльності, водночас як інші економіко-прикладні науки мають аналогічний предмет дослідження.

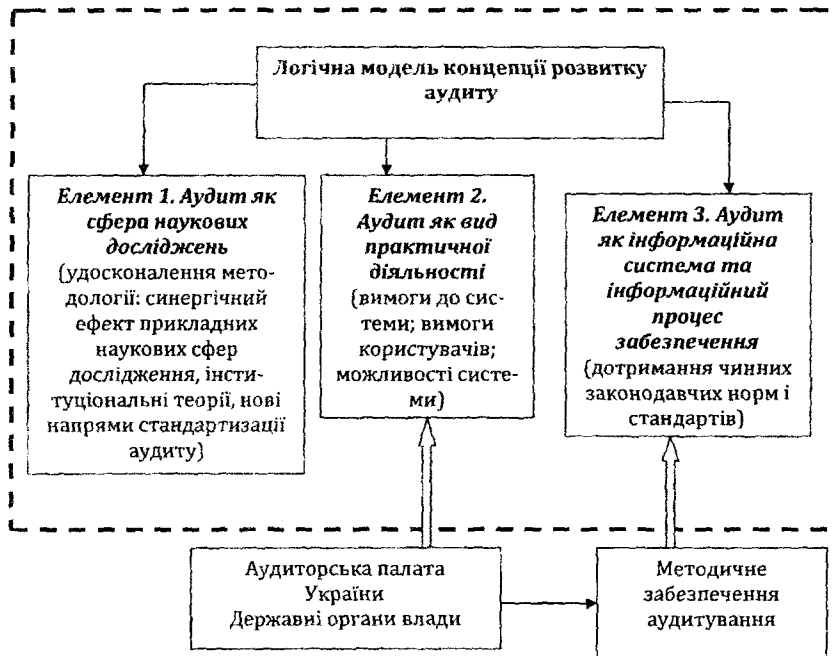

Рис. 1 Логічна модель концепції розвитку аудиту в Україні

Виходячи з цього, пропонуємо аудит визнати формою наукового пізнання, яке є результатом наукового дослідження. Такий науковий статус аудиту дозволить ефективно використовувати розробки інших наук і наукових знань для оптимізації його загалом.

Взаємодія суб'єктів аудиторської діяльності і наявність різних видів аудиторських послуг характеризують аудит як сферу практичної діяльності. При цьому аудит як галузь практичної діяльності визначається дотриманням вимог і норм чинного законодавства та стандартів.

У роботі аудиторів користувачі можуть вимагати не тільки аудиторську інформацію у вигляді аудиторського висновку чи аудиторського звіту, але й інформацію, що є продуктом «переробки» в інформаційній системі аудиту. Інформаційна система – це технологічна система, яка становить сукупність технічних, програмних, кадрових та інших засобів, які об'єднані структурно та функціонально для забезпечення одного чи декількох видів інформаційних процесів. Тому аудит доцільно також розглядати як інформаційну систему та інформаційний процес забезпечення. Уточнимо, що інформаційне середовище аудиту розвивається під впливом наукових

теорій, системи стандартів, методологічних основ та інших спеціальних знань. Аудит у ракурсі як інформаційна система, з одного боку, визначається вимогами користувачів аудиторських послуг, а з іншого – вимогами до інформаційної системи.

Аудитори у своїй роботі використовують і обробляють значний масив інформації, який складається із зовнішнього і внутрішнього інформаційного середовища, які взаємопов'язані між собою шляхом перетікання інформаційних потоків.

Яна РУЧКА

Запорізький національний технічний університет

АУДИТ ВИПЛАТ ЗА СОЦІАЛЬНИМ ПАКЕТОМ ПРАЦІВНИКАМ ПІДПРИЄМСТВА

Стратегією інтеграції України до Європейського Союзу чітко передбачено адаптацію законодавства України до законодавства європейської спільноти, яка полягає у зближенні з сучасною європейською системою права, що має забезпечити розвиток політичної, підприємницької, соціальної, культурної активності громадян України, економічний розвиток держави у межах Європейського Союзу та сприяти поступовому зростанню добробуту громадян.

Сьогодні одним із питань, що має вагоме значення для адаптації національного законодавства до Європейських стандартів, є удосконалення законодавства з питань аудиту виплат працівникам підприємства за соціальним пакетом.

Соціальний пакет є елементом заробітної плати, мотиваційним інструментом, який інтегрує методи матеріального та нематеріального стимулювання праці, системою заходів, що дає можливість не лише задовольнити потреби працівників, забезпечити реалізацію ними власних конституційних прав у сфері праці, а й безпосередньо вплинути на виробничий процес [1, с. 138].

Перед тим, як говорити про наближення законодавчих актів з питань аудиту до європейських стандартів, вважаємо за необхідне виокремити часові форми внутрішнього аудиту соціальних витрат підприємства, а саме: попереднього, поточного та наступного. Для контролю обов'язкових соціальних витрат важливим є поточний та заключний контроль, а для контролю додаткових соціальних видатків ефективним є саме попередній контроль, оскільки саме цей вид контролю дозволяє визначити та обґрунтувати необхідність та доцільність їх здійснення, враховуючи фінансові можливості підприємства та інтереси власника у цьому процесі.

Проте якість проведення того чи іншого аудиту насамперед залежить від рівня інформаційного забезпечення проведення аудиту [2].